

WARIS

Via deze Jetti's zou men contact met de beruchte Warislieden kunnen krygen, wat op den duur niet lange rkan uitblyven.

- Halie 1930 Ts:31.

Volgens geruchten zou in het Waris-gebergte een stam wonen, die over een uitgebreid gebied de scepter zwaait. De naam Waris is dan ook alom gevreesd, dient echter niet te worden verward met Waris, die gevoerd wordt door de bergstammen in het zuidelijk Bonggo-gebied en die eveneens met vreze wordt genoemd.

- Halie 1930(1955):37.

... Vanaf deze Meremgi tot aan de Apauer is het bergland bevolkt door diverse stammen, waaronder de Waris, de Meisin, de Saberi en de Ririki, die juist aan de grens van onze bestuursinvloed ...

- Halie 1930(1955):40.

*

De binnenlanders worden hoofdzakelijk door aanvallen van roofzuchtige stammen uit het binnenland naar de kust gedreven. ... Het zijn de stammen Sigi, Foja en Waris. Meestal ondernemen zij hun sneltochten in vereniging. ...

- Philipsen 1932(1955):50.

*

[map]

Jasmar

Pedise (Pedessi)

Swaak

Menk

Manowe

Epinosa

Puluwea

Pau

Jijin

Om Wendaus

- Hoogland 1939-40:67.

... Waris. Deze stam is woonachtig ten zuiden van de Major aan de boven-Keeromrivier. ...

- Hoogland 1940(1955):65.

... Bij mijn jongste bezoek aan de Waris-streek bleek mij echter, dat de mensen, aangeduid als Waris, bestaan uit vijf kèrèts (clans), te weten:

1e. Waris, bestaande uit 62 (geregistreerde) zielen, allen op Nederlands-Indisch gebied.

2e. Swaak, bestaande uit 169 (geregistreerde) zielen, waarvan 96 op Nederlands-Indisch gebied.

3e. Mink, bestaande uit 44 (geregistreerde) zielen, allen op

Australisch Mandaatgebied.

4e. Uswant, bestaande uit 196 (geregistreerde) zielen, waarvan 144 op Nederlands-Indisch gebied.

5e. Windo, bestaande uit 259 (geregistreerde) zielen, allen op Nederlands-Indisch gebied. /

Totaal 730 zielen, waarvan 561 op ons gebied en 169 op het Mandaatsgebied.

- Hoogland 1940(1955):89-90.

Vroeger trokken de Waris en Windo dikwijls samen ten strijde tegen de Gosso- en Gersap-stammen in het noord-westen, terwijl de Swaak en uswant er eveneens vaak gezamenlijk op uittrokken, zowel naar het noorden, waar de Major-stam uitgemoord werd, als naar het zuid-oosten (in het Australisch-Mandaatsgebied).

- Hoogland 1940(1955):90.

*

Waris, Kok, Pau-Pendèsi, Swach, Popan-Kolòsa, Deponendi, Sainendi, Namola, Mautjendi, Epinusa, Mindepoke, Lautjendi, Tokomendi, Sengk, Pulboa, Mingk, Sak, Om, Manoa, Jehitla, Jaundi, Imonde, Smunde, Kwatjembe, Merem, Ampas (+ 2000 zielen).

- Galis 1955-56:174.

*

3. Waris 1,483

- Loving & Bass 1964:1.

... There are an estimated 1,500 **Waris** speakers across the border in West Irian. ...

- Loving & Bass 1964:2.

*

WARIS was, in 1961, spoken by approximately 3,000 people, most of whom lived on the Australian side of the border. On the western side there are the villages of Ampas, Komieti, Major, Waris, and perhaps a few more, but no full information is at present available.

- Voorhoeve 1971:61.

Waris is spoken by about 3,200 people on the headwaters of the Pai and Bapi Rivers; most of them live on the New Guinean side of the border. Dialects: in the east of the language area the distinct dialect of Imonda is spoken; no information is available on the dialect situation in the rest of the area.

- Voorhoeve 1975b:415.

+ 3000 [speakers]

Dialects: ?

Villages: Ampas, Komieti, Mayor, Waris, and perhaps others.

Comments: Most Waris speakers live east of the border in

Papua New Guinea, and a full survey of the villages on that side can be found in Laycock 1973.

- Voorhoeve 1975f:43.

*

3160 [speakers]

Villages: Ampas, Kok, Komieti, Major, Mingk, Oum, Pendesi, Sach, Senck, Swach [West Irian], Dauchendi, Daundi, Doponendi, Epmi, Imonda, Kolosa, Mechendi, Mindepoke, Namola, Omol, Sainendi, Swach-Ketjil, Tokonendi, Wainda, Yuwetia ...

... The villages have been compiled from all sources, and the population estimated from the censused Waris villages on the Australian side of the border. The dialect spoken at Imonda is very distinct, and is regarded by Imonda villagers as a separate language.

- Laycock 1973a:46.

*

[Map]

Waris -- WARIS

Imonda -- WARIS

- Wurm & Hattori 1981

*

Waris is a Papuan language spoken in the West Sepik Province of Papua New Guinea and also in some parts across the border in Irian Jaya. It has been classified as a Trans-New Guinea Phylum language and is part of the Waris family of languages, ...

- Seiler 1983:76.

As far as Imonda is concerned, Laycock listed it as a dialect of Waris, ... I will just note that: first, Imonda and Waris are indeed considered to be two different languages by the speakers of both languages. Second, mutual intelligibility is absent. The Imonda are in general able to speak Waris, but not vice versa. ... Daonda and Imonda may be in fact more closely related to one another than either is to Waris.

- Seiler 1985:3.

*

Waris

POP: +/- 4,000 (1,500 in Irian Jaya, 2,500 in PNG)

LOC: Border area south of Jayapura and PNG

...

VILLAGE(S):

Ampas

Komieti

Mayor

Waris

- Silzer & Heikkinen 1984:47.

4,000 (1,500 in Irian Jaya, 2,500 in PNG)
LOC: Border area south of Jayapura and in PNG
- Silzer & Clouse 1991:83.

*

Waris is a Papuan language of the Waris family, spoken by more than 3,000 people in the Amanab District, West Sepik Province of Papua New Guinea and adjacent area of Irian Jaya. ...
- Brown 1988:38.

*

Waris: 3,160 speakers reported, including 2,160 west of Imonda, Amanab Subprovince, West Sepik Province, Papua New Guinea, and 1,000 in Irian Jaya, Indonesia.
- Comrie 1992cc:129.

*

Northeast Irian Jaya south of Jayapura. ...
- Grimes 1992:584.
Sandaun Province, Amanab District, west of Imonda. ...
Dialect: IMONDA. Different from Wari or Wares. ...
- Grimes 1992:873.

WARIS (WALSA) ... 1,500 in Irian Jaya; 2,500 in Papua New Guinea; 4,000 in all countries. Northeast Irian Jaya south of Jayapura. ...

WARIS (WALSA) ... 2,500 in Papua New Guinea; 1,500 in Irian Jaya, Indonesia; 4,000 in all countries. Sandaun Province, Amanab District, around Wasengla. ... Different from Wari or Wares. ...
- Grimes 1996.

WARIS (WALSA) ... 1,500 in Irian Jaya. Northeast Irian Jaya south of Jayapura. Linguistic affiliation: Trans-New Guinea, Northern, Border, Waris. ...

WARIS (WALSA) ... 2,500 in Papua New Guinea. Population total both countries 4,000. Sandaun Province, Amanab District, around Wasengla. Also spoken in Indonesia (Irian Jaya). Linguistic affiliation: Trans-New Guinea, Northern, Border, Waris. Different from Wari or Wares. ...
- Grimes 2000.

*

(MAJOR)

... Major, woonachtig ten zuiden van de Jetti. ... Deze stam vormt de overgang van de Jetti- naar de Waris-stam. ...
- Hoogland 1940(1955):65.

* * *

WARIS	Halie 1930 Ts, 1930(1955);
WARIS	Capell 1954, Seiler 1985, Smits &
WARIS	730 Hoogland 1940(1955)
WARIS	Tami Group? (Cowan 1953)
WARIS	2,000 Galis 1955-56
WARIS	2,350 Andreoli 1956
WARIS -- TAMI GROUP	Galis 1960, Capell 1962
WARIS	1,483 Loving & Bass 1964
WARIS	3,000 Voorhoeve 1971, Wurm 1971
WARIS	3,160 Laycock 1973
WARIS	3,200 Voorhoeve 1975
WARIS	3,160 Waris (Wurm & Hattori
WARIS	4,000 Waris (Silzer & Heikkinen
	1984; Silzer & Clouse
WARIS	3,160 Comrie 1992cc
WALSA = WARIS	Brown & Wai 1986; Grimes 1992,
Ampas -- WARIS	Hoogland 1939 (cf S&C); Galis 1955-
	56; Voorhoeve 1971, 1975; Laycock
Ampas -- MANEM/WARIS	Voorhoeve 1971, 1975; Laycock 1973
Dauchendi -- WARIS	Laycock 1973
Daundi -- WARIS	Laycock 1973
Deponendi -- WARIS	Galis 1955-56
Doponendi -- WARIS	Laycock 1973
Epinosa -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Epinusa -- WARIS	Galis 1955-56
Epmi -- WARIS	Laycock 1973
IMONDA -- d of WARIS	Wurm 1982, Grimes 1992
Imonda -- WARIS	Loving & Bass 1964, Laycock 1973,
Imonde -- WARIS	Galis 1955-56
Imonda -- IMONDA	Seiler 1985
Jasmar -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Jaundi -- WARIS	Galis 1955-56
Jehitla -- WARIS	Galis 1955-56
Jijin -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Yuwetia -- WARIS	Laycock 1973

Kenandiga -- WARIS	Loving & Bass 1964
Kok -- WARIS	Galis 1955-56, Laycock 1973
Kolosa -- WARIS	Laycock 1973
Komieti -- WARIS	Voorhoeve 1971, 1975; Laycock 1973; Silzer & Heikkinen 1984
Komieti -- WARIS/MANEM	Voorhoeve 1971, 1975; Laycock 1973
Kombieti -- WARIS	Smits & Voorhoeve 1994
Kwatjembe -- WARIS	Galis 1955-56
Lautjendi -- WARIS	Galis 1955-56
MAJOR	Hoogland 1940(1955)
Major -- WARIS	Voorhoeve 1971, Laycock 1973
Major -- WARIS/MANEM	Voorhoeve 1971, 1975; Laycock 1973
Mayor -- WARIS	Voorhoeve 1975, Silzer & Heikkinen 1984, Smits & Voorhoeve 1994
Manoa -- WARIS	Galis 1955-56
Manowe -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Mautjendi -- WARIS	Galis 1955-56
Mechendi -- WARIS	Laycock 1973
Menk -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Mingk -- WARIS	Galis 1955-56, Laycock 1973
Merem -- WARIS	Galis 1955-56
Mindepoke -- WARIS	Galis 1955-56, Laycock 1973
MINK -- WARIS (clan)	Hoogland 1940(1955)
Namola -- WARIS	Galis 1955-56, Laycock 1973
Om -- WARIS	Galis 1955-56
Oum -- WARIS	Laycock 1973
Omol -- WARIS	Laycock 1973
Om Wendaus -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Pau -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Pau-Pendèsi -- WARIS	Galis 1955-56
Pedessi = Pedise -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)

Pedise -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Pendesi -- WARIS	Laycock 1973
Popan-Kolòsa -- WARIS	Galis 1955-56
Pulboa -- WARIS	Galis 1955-56
Puluwea -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Sach -- WARIS	Laycock 1973
Sak -- WARIS	Galis 1955-56
Sainendi -- WARIS	Galis 1955-56, Laycock 1973
Senck -- WARIS	Laycock 1973
Sengk -- WARIS	Galis 1955-56
Smunde -- WARIS	Galis 1955-56
SWAAK -- WARIS (clan)	Hoogland 1940(1955)
Swaak -- WARIS	Hoogland 1939-40 (cf S&C)
Swach -- WARIS	Galis 1955-56, Laycock 1973
Swach-Ketjil -- WARIS	Laycock 1973
Tokomendi -- WARIS	Galis 1955-56
Tokonendi -- WARIS	Laycock 1973
USWANT -- WARIS (clan)	Hoogland 1940(1955)
Wainda -- WARIS	Laycock 1973
WARIS -- WARIS (clan)	Hoogland 1940(1955)
Waris -- WARIS	Galis 1955-56; Voorhoeve 1971, 1991
Wasengla -- WARIS	Grimes 1996
WINDO -- WARIS (clan)	Hoogland 1940(1955)

* * * * *